

ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΧΡΟΝΟΥ

«...κόσμοι ευφάνταστα αναπλασμένοι και πραγματικοί, τοπία άχρονα κι αλώβητα από την ισοπεδωτική λειτουργία της λογικής διεργασίας. Ασαφή, συνθετικά τοπία συσσωρευμένης μνήμης που περιχαρακώνονται στη δυσδιάστατη επιφάνεια του καμβά και αισθητικοποιούνται με εξπρεσιονιστική αμεσότητα, μάρτυρες μιας ιδιοσυγκρασίας που προσπαθεί να βρει τη δική της ιδιόρρυθμη πραγματικότητα. Νόηση, αίσθηση, γνώση συνδιαλέγονται εμποτίζοντας τις εικόνες με φόρμες αφαιρετικής ιθαγένειας που άλλοτε γλιστρούν και άλλοτε σκαλώνουν στο βλέμμα του θεατή τους. Χρώματα που περιελίσσονται σε συμπλέγματα σμιλεύουν ακήρυκτες εκρήξεις, αλχημικές αναδεύσεις χρωματικών μιγμάτων που στο σύνολό τους αναχωρούν από τις ιδεαλιστικές αναπαραστάσεις της κλασικής τοπιογραφίας. Χρώματα, που ραγίζουν, διαμελίζονται, που αλληλοδιαπλέκονται ή αυτοαναιρούνται, αναπλάθουν έμψυχες εικόνες μιας φύσης σε αέναη μεταμόρφωση και αδιάλειπτη αλλαγή. Αναιρώντας τους όρους που θέτει ο αισθητός κόσμος, η Μαρία Κομποτσιάρη υποβάλλει σε επαναπροσδιορισμό τις σχέσεις μεταξύ εμπειρικής και εικαστικής πραγματικότητας. Ανώνυμα τοπία συσσωρευμένης μνήμης μετοικίζουν στο εμβαδόν του δυσδιάστατου καμβά και συμπυκνώνονται στις διαστάσεις του τετράπλευρου τελάρου, σε μια εικαστική μεταγραφή που αφίσταται της ρεαλιστικής πραγματικότητας αλλά συγχρόνως και την περιέχει. Εκμεταλλευόμενη τις μεταβαλλόμενες χρωματικές εκδοχές ενός φωτός που λειτουργεί ενοποιητικά, θυσιάζει τα περιγράμματα της φόρμας και διαρθρώνει τις συνθέσεις της αξιοποιώντας την τεκτονική ιδιότητα του χρώματος. Οι στέρεες μορφές, λοιπόν, αποδομούνται γεννώντας δομές και σχήματα απρόβλεπτης έντασης. Οι λεπτομέρειες εγκαταλείπονται, παραμελούνται προς χάριν μιας κλίμακας εξωπραγματικής.

Ευλύγιστες χειρονομιακές πινελιές σε παλινδρομικές διαδρομές, αυθόρμητα νευρώδεις χαράξεις του πινέλου καταλύουν την ακινησία της φόρμας σε μια μυσταγωγία χρωμάτων που αδιάλειπτα καταγράφουν αποτυπώματα ιδιωτικής βιωμένης μνήμης. Χρωματικές ιχνηλασίες, μετωπικές συγκρούσεις χρωμάτων αλλά και χρωματικοί συσχετισμοί συγκροτούν απείθαρχες επιφάνειες δυναμικών εντάσεων. Ανεπιτήδευτη η χειρονομία διανύει διαβάσεις αξιοποιώντας τις αντιθέσεις και την εσωτερικότητα των ρευστών χρωμάτων. Άλλοτε με την ενδυνάμωση και άλλοτε με την ουδετεροποίηση της έντασής τους, το ακαθόριστο εναλλάσσεται με το συγκεκριμένο αξιοποιώντας τους συνειρμούς και την εσωτερικότητά τους. Ευλύγιστη χειρονομιακή γραφή και αφαιρετική σκέψη επαναπροσδιορίζουν την ενδότερη φυσιογνωμία των αντικειμένων ωθώντας τον διάλογο μεταξύ του τυχαίου και του ελεγχόμενου, της ελεύθερης και της δομημένης χρωματικής ροής, στοιχειοθετώντας ένα προσωπικό λεξιλόγιο, εφαλτήριο των αναζητήσεων της στην σύγχρονη εικαστική προβληματική.

Ολοκληρώνοντας την εικαστική της διατύπωση, η Κομποτσιάρη, με αναπάντεχες μεταλλαγές στη ροή της γραφής της συνειδητά επιδιώκει την ιδιοποίηση ενός κώδικα επικοινωνίας με τον αποδέκτη των έργων της, που διακρίνεται για την ποικιλία και την αμφισημία του. Στο πλαίσιο ενός έντονου, γόνιμου πειραματισμού και μιας δημιουργικής αναζήτησης νέων τρόπων σύνταξης του μορφοπλαστικού της ιδιώματος προχωρά σε μία απόλυτη αξιοποίηση των εκφραστικών δυνατοτήτων των ιδίων της των υλικών.

Μεταβαίνοντας από τη μία θεματική ενότητα στην επόμενη, και δίχως να εγκαταλείπει ολότελα τον εξπρεσιονιστικό χαρακτήρα του γενικότερου ύφους της, ολοκληρώνει συνθέσεις που γίνονται δομικά ολοένα και πιο πολύπλοκες. Ο απρόβλεπτος αυθορμητισμός της εκφραστικής γραφής εγκλωβίζεται σε ενδελεχή προπαρασκευαστικά σχέδια, λυσιτελής “τέχνασμα” στην προσπάθεια εκμηδένισης του λάθους στην καθεαυτή ζωγραφική διεργασία. Η “αιθέρια” ιδιοσύσταση του ελαφρού υλικού της λαδομελάνης που ενισχύει την αποτύπωση και αναδεικνύει με ευαισθησία την διαφάνεια της ατμόσφαιρας, υπογραμμίζοντας το ονειρικό στοιχείο, ελαχιστοποιεί την δυνατότητα επικάλυψης (διόρθωσης) κι αυτού ακόμη του ελάχιστου ζωγραφικού σφάλματος. Έτσι, πριν το ερέθισμα μετουσιωθεί σε πλαστικό γεγονός, τα πολύνευρα ζωγραφικά πεδία οργανώνονται με σκηνοθετική επιμέλεια, η συνθετική δομή μαθαίνει να πειθαρχεί έντεχνα στις προσταγές του σχεδίου, ο απροσδόκητος προσανατολισμός της γραμμής που αναπτύσσεται σε μίτο, κορδέλες, οργανικά βιόμορφα μοτίβα ακυρώνεται για να υπακούσει στις ελεγχόμενες περιδινήσεις μιας ολιγοχρωματικής κλίμακας. Μοναδική “παραφωνία” στον αυστηρά συγκροτημένο χαρακτήρα του συνόλου, η ενστικτώδης αυτόματη γραφή, σε μια έντεχνη ανάμιξη της εικόνας και του λόγου. Περιστρεφόμενοι κώδικες χρωματικών ψηφίων αντιπαρατιθέμενοι σε εύκαμπτες φράσεις, κραδασμοί νοημάτων και λεκτικές υποθήκες που ισορροπούν μεταξύ του να αποτελούν άλλοτε φορμαλιστικό και άλλοτε καίριο μορφολογικό στοιχείο της σύνθεσης. Μα πάνω απ’ όλα, άδηλες διαφυγές μεταχρονοληγμένων αναμνήσεων σε χρόνο ενεστώτα, σε χρόνο παρόντα.

Άννα Ματζαρίδου

Ιστορικός τέχνης 2001